

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
КОМІТЕТОМ АРБІТРІВ ФФУ
20 грудня 2010р.
Зі змінами та доповненнями:
Рішення № 01
від 25 січня 2015 р.
Рішення № 4
від 07 червня 2016 р.

Процедурний Регламент щодо відбору, здійснення арбітражу, атестації та ротації Арбітрів ФФУ.

Багаторічна практика діяльності Комітету арбітрів ФФУ та міжнародна практика, довела, що, як правило, всі арбітри, які розпочинають свою діяльність в футболі, мріють потрапити на вершину піраміди арбітражу, що надає їм можливість проводити змагання з футболу серед професіональних команд, але рухаючись до своєї мрії вони долають тривалу дистанцію арбітражу дитячо-юнацьких та аматорських команд. За останні роки склалася надійна та перевірена часом система поетапної підготовки арбітрів, яка виправдала себе на практиці і полягає в наступному:

- проведення семінарів з підготовки арбітрів в Комітетах (школах) регіональних федерацій за затвердженою КА ФФУ програмою;
- початковий арбітраж змагань, які проводяться регіональними федераціями футболу;
- проведення КА ФФУ навчання в НШФА в для молодих перспективних арбітрів, які приймають участь в менторській програмі «Молоді таланти» (до 27 років);
- залучення до арбітражу матчів дитячо-юнацьких та аматорських Всеукраїнських змагань перспективних арбітрів після проходження навчання в НШФА за програмою «Молоді таланти».
- залучення до арбітражу матчів Всеукраїнських змагань за участю професіональних клубів (команд) перспективних арбітрів після завершення навчання в НШФА після проходження заключного етапу підготовки «Молоді таланти».

Згідно п.п.5.4;5.5;5.7;5.9;5.13, ст.V «Регламенту Комітету арбітрів ФФУ» КА ФФУ визначає наступне:

До Списку Арбітрів та асистентів арбітра (далі арбітрів) КА ФФУ, які залучаються до проведення Всеукраїнських змагань з футболу, повинні входити виключно арбітри, які мали досвід арбітражу змагань регіонального рівня. Максимальний строк проведення арбітражу матчів у відповідній Лізі не може перевищувати (незалежно від їхнього віку):

- Друга ліга ПФЛ – максимум **5 років;**
 - Перша ліга ПФЛ (молодіжна першість ПЛ) – максимум **8 років;**
 - Прем'єр – ліга – максимум **10 років**
- (виняток щодо строку проведення арбітражу матчів Прем'єр-ліги надається арбітрам, що мають статус арбітра Міжнародної категорії.

В окремих випадках можуть бути зроблені деякі виключення тим арбітрам, які вимушені були призупинити свою професіональну діяльність на тривалий проміжок часу в наслідок травми/хвороби або інших суттєвих причин.

КА ФФУ щорічно проводить всебічний аналіз атестації арбітрів та на її основі ставить питання про доцільність залучення арбітрів до проведення змагань ПФЛ, Другої

(максимум п'ять років) та Першої (максимум вісім років) ліг, незалежно від їхнього віку, не мають підвищення у класі. Для арбітрів та асистентів, які проводять матчі Прем'єр-ліги максимальний термін залучення арбітрів та асистентів до проведення матчів Прем'єр-ліги становить максимум десять років, за виключенням тих арбітрів, які мають міжнародну категорію та підтвердження свого статусу від ФІФА на поточний рік.

1. З урахуванням вимог Конвенції УЄФА та метою всебічної ротації і підтримки арбітрів для покращення якості арбітражу футбольних матчів Регламент встановлює:

На початку кожного календарного року, КА ФФУ інформує Виконком Федерації футболу України про склад списків арбітрів та асистентів арбітра (далі арбітрів), Всеукраїнських змагань з футболу (чемпіонату, першостей та Кубка України з футболу серед професіональних клубів (команд), складений та затверджений КА ФФУ на поточний календарний рік.

Згідно Статуту Федерації футболу України відповідальність за складання вищевказаних списків несе КА ФФУ.

Комітети арбітрів регіональних федерацій футболу (далі КА РФФ) до 20 грудня поточного року надають для розгляду КА ФФУ списки кандидатів арбітрів на наступний календарний рік, які будуть залучатися до проведення матчів аматорських та дитячо-юнацьких Всеукраїнських змагань з футболу, а також арбітрів, які вперше можуть залучатися до проведення змагань Другої ліги ПФЛ, згідно вікового цензу:

для арбітрів змагань юнацьких команд ДЮФЛ України	– від 18 до 28 років, включно;
для арбітрів змагань аматорських команд	– від 20 до 30 років, включно;
для арбітрів змагань жіночих команд (арбітри-жінки)	– від 18 до 45 років, включно;
для арбітрів Другої ліги ПФЛ	– від 22 до 35 років, включно;
для арбітрів Першої ліги ПФЛ	– до 40 років, включно;
для арбітрів Прем'єр ліги (головні команди)	– до 45 років*;
для арбітрів змагань ветеранів	– без обмежень.

* КА ФФУ, як виключення, уважним чином розглядатиме можливість продовження перебування у списках офіційних осіб матчу, змагань серед головних команд «Прем'єр-ліги», які протягом року досягли вікового цензу.

Розгляд здійснюватиметься щорічно на підставі наступних вимог:

- результати медичного обстеження;
- результати тестів ФІФА, в т.ч. окремих спеціальних тестів з фізичної підготовки;
- результати арбітражу проведених матчів та позитивну характеристику і поведінку.

У відповідності до статуту ФФУ, КА ФФУ має виключне право призначати арбітрів на матчі відповідних Всеукраїнських змагань (ліг) з футболу.

Незалежно від списків арбітрів (що складаються та затверджуються КА ФФУ на початку кожного календарного року) для призначень на проведення матчів відповідної категорії змагань, з метою підвищення та набуття досвіду арбітрами, які мають якості, завдяки яким у майбутньому вони можливо будуть підвищені в класі, КА ФФУ має право приймати рішення щодо призначення арбітрів, яких він (КА) вважає підготовленим для цього, на матчі чемпіонату категорії, вищої за відповідний поточний рівень такого арбітра (наприклад, арбітрів Першої ліги на матчі за участю клубів (команд) Прем'єр-ліги так само, як арбітрів Другої ліги на матчі за участю клубів (команд) Першої ліги). Аналогічно, там де це є за необхідне, КА ФФУ має право приймати рішення щодо призначення арбітрів на матчі категорія, яких є нижчою за відповідний поточний рівень

такого арбітра (наприклад, арбітрів Прем'єр-ліги на матчі за участю клубів (команд) Першої ліги або Другої ліги тощо).

Задля визначення вікового цензу арбітра слід враховувати те, що вік останнього не має перевищувати максимальний вік, зазначений для відповідного рівня змагань, станом на 1 січня поточного року.

Якщо арбітр, за віковим цензом завершує свою кар'єру, він залучається до проведення матчів відповідної ліги до 31 грудня поточного року. На підставі списків кандидатів арбітрів на наступний рік, які будуть залучатися до проведення матчів аматорських та дитячо-юнацьких Всеукраїнських змагань з футболу, а також арбітрів, рівень підготовки яких дозволяє проводити матчі другої професіональної ліги (за рішенням КА ФФУ), згідно вікового цензу, матеріалів атестації, результатів педагогічного тестування з фізичної та теоретичної підготовки, урахування зауважень при проведенні арбітражу матчів або порушення загальноприйнятих правил поведінки за підсумками кожного поточного календарного року, проводиться відбір найбільш кваліфікованих, підготовлених арбітрів для участі в педагогічному тестуванні з фізичної підготовки та Правил гри і методики арбітражу у тих обсягах, які необхідні для забезпечення якісного проведення матчів відповідної категорії змагань.

2. Умови відбору, підтримки та залучення арбітрів до проведення Всеукраїнських дитячо-юнацьких змагань.

Арбітри, які вперше пропонуються для проведення арбітражу Всеукраїнських дитячо-юнацьких змагань, повинні мати:

- категорію не нижче третьої;
- вік мінімум 18 та максимум 25 років;
- досвід практичного арбітражу змагань регіонального рівня;
- скласти педагогічне тестування з фізичної та теоретичної підготовки.

Арбітри, які залучаються до проведення арбітражу матчів Всеукраїнських дитячо-юнацьких змагань, повинні мати результати щорічного медичного обстеження, що дозволяють здійснювати спортивну діяльність футбольного арбітра.

Примітка:

- Виняток за віком надається арбітрам, що мають третю категорію, і завершили кар'єру гравця за професіональні команди пізніше 25 років, але максимум 27 років (ігровий стаж виступів за професіональні команди – 5 років)

3. Умови відбору, підтримки та залучення арбітрів до проведення Всеукраїнських аматорських змагань.

Арбітри, які вперше залучаються до проведення арбітражу матчів Всеукраїнських аматорських змагань, повинні мати:

- високий рівень підготовки та проведення арбітражу матчів дитячо-юнацьких змагань ДЮФЛ України;
- позитивну атестацію після завершення навчання в НШФА за програмою «Молоді таланти»;
- позитивні результати педагогічного тестування з фізичної та теоретичної підготовки – Правил гри та методики арбітражу;
- вік максимум 27 років.

Арбітри, які залучаються до проведення арбітражу матчів Всеукраїнських аматорських змагань, повинні мати результати щорічного медичного обстеження, що дозволяють здійснювати спортивну діяльність футбольного арбітра.

По закінченню календарного року, згідно результатів атестації та успішного завершення навчання в НШФА за програмою «Молоді таланти» визначаються арбітри, які будуть в подальшому залучені до змагань професіональних команд (кількість визначається Комітетом арбітрів ФФУ).

Примітка:

- Виняток за віком надається арбітрам, що мають третю категорію, і завершили кар'єру гравця за професіональні команди пізніше 27 років, але максимум 29 років (ігровий стаж виступів за професіональні команди – 5 років)

4. Умови відбору, підтримки та залучення арбітрів до проведення Всеукраїнських змагань ПФЛ «Друга ліга».

Арбітри, які вперше залучаються до проведення арбітражу матчів Другої ліги ПФЛ, повинні мати:

- високий рівень підготовки та проведення арбітражу матчів Аматорської ліги України;
- позитивну атестацію після завершення навчання в НШФА за програмою «Молоді таланти»;
- позитивні результати педагогічного тестування з фізичної та теоретичної підготовки – Правил гри та методики арбітражу;
- вік максимум 30 років.

Арбітри, які залучаються до проведення арбітражу матчів Другої ліги, повинні мати результати щорічного медичного обстеження, що дозволяють здійснювати спортивну діяльність футбольного арбітра.

Арбітри (**мінімум 2 особи**) та А/арбітра (**мінімум 4 особи**) Другої ліги ПФЛ, які у поточному календарному році мали найвищі рейтингові показники якості арбітражу та

відповідають рівню арбітражу Першої ліги ПФЛ, підвищуються у класі та переходять до групи Арбітрів/асистентів арбітра Першої ліги ПФЛ.

Арбітри (**мінімум 2 особи**) та А/арбітра (**мінімум 4 особи**) Другої ліги ПФЛ, які у поточному календарному році мали низький рейтинг якості арбітражу або суттєві зауваження з атестації, або порушення дисциплінарного характеру при проведенні матчів, можуть понижуватися у класі аж до групи Арбітрів відповідної регіональної федерації футболу РФФ та/або не залучатися до проведення матчів Всеукраїнських змагань з футболу.

При рівних рейтингових показниках якості арбітражу перевага надається:

- при підвищенні в класі арбітрам, які є старші за віком.

- при переведенні до групи Арбітрів відповідної РФФ та виключення зі списку арбітрів Всеукраїнських змагань з футболу, арбітрам, які є молодші за віком.

При певних обставинах найкращі арбітри аматорської ліги згідно результатів атестації за списком доповнюють кількісний склад арбітрів Другої ліги ПФЛ загальна кількість яких повинна бути мінімум **32 особи** або асистентів загальна кількість яких повинна бути мінімум **48 осіб**, перед початком весняної частини змагань.

До проведення арбітражу змагань Другої ліги ПФЛ не залучаються арбітри, що проводили матчі другої ліги та протягом п'яти років (незалежно від його віку) не

підвищилися у класі та/або мають суттєві зауваження, низькі рейтингові показники практичного арбітражу матчів Другої ліги.

Примітка:

- Виняток за віком надається арбітрам, що мають третю категорію і завершили кар'єру гравця професіональних команд пізніше 27 років але максимум 30 років.

5. Умови відбору, підтримки та залучення арбітрів до проведення Всеукраїнських змагань ПФЛ «Перша ліга».

КА ФФУ визначає арбітрів, які вперше залучаються до проведення арбітражу матчів першої ліги ПФЛ, повинні мати:

- високий рівень підготовки та проведення арбітражу матчів Другої ліги ПФЛ;
- позитивні результати педагогічного тестування з фізичної та теоретичної підготовки – Правил гри та методики арбітражу;
- строк проведення арбітражу матчів Другої ліги (максимум 5 років);
- вік максимум 33 роки.

Арбітри, які залучаються до проведення арбітражу матчів Першої ліги, повинні мати результати щорічного медичного обстеження, що дозволяють здійснювати спортивну діяльність футбольного арбітра.

Арбітри (**мінімум 2 особи**), асистенти арбітра (**мінімум 4 особи**) Першої ліги ПФЛ, які у поточному календарному році мали найвищі рейтингові показники якості арбітражу та відповідають вимогам арбітражу Прем'єр-ліги підвищуються у класі та переходять до групи Арбітрів та А/арбітра Прем'єр - ліги.

Арбітри (**мінімум 2 особи**), асистенти арбітра (**мінімум 2 особи**) Першої ліги ПФЛ, які у поточному календарному році мали низький рейтинг якості арбітражу або суттєві зауваження з атестації, або порушення дисциплінарного характеру при проведенні матчів, можуть понижуватися у класі аж до групи Арбітрів відповідної регіональної федерації футболу РФФ та/або не залучатися до проведення матчів Всеукраїнських змагань з футболу.

При рівних рейтингових показниках якості арбітражу перевага надається:

- при підвищенні в класі арбітрам, які є старші за віком;
- при переведенні до групи Арбітрів відповідної РФФ та виключення зі списку арбітрів Всеукраїнських змагань з футболу, арбітрам, які є молодші за віком.

При певних обставинах найкращі арбітри/асистенти Другої ліги ПФЛ згідно результатів атестації доповнюють кількісний склад арбітрів Першої ліги ПФЛ, загальна кількість яких повинна бути мінімум **20 осіб** або асистентів загальна кількість яких повинна бути мінімум **35 осіб**, перед початком весняної частини змагань.

До проведення арбітражу змагань Першої ліги не залучаються арбітри/асистенти арбітра, що проводили матчі Першої ліги ПФЛ та протягом восьми років (незалежно від його віку) не підвищилися у класі та/або мають серйозні зауваження, низькі рейтингові показники практичного арбітражу матчів Першої ліги ПФЛ.

6. Умови відбору, підтримки та залучення арбітрів до проведення Всеукраїнських змагань ОПФКУ «Прем'єр -ліга».

КА ФФУ визначає арбітрів, які вперше залучаються до проведення арбітражу матчів Прем'єр – ліги, повинні мати:

- високий рівень підготовки та проведення арбітражу матчів Першої ліги ПФЛ;

- позитивні результати педагогічного тестування з фізичної та теоретичної підготовки – Правил гри та методики арбітражу;
- строк проведення арбітражу матчів Першої ліги (максимум 8 років);
- вік максимум 35 років.

Арбітри, які залучаються до проведення арбітражу матчів Прем'єр – ліги, повинні мати результати щорічного медичного обстеження, що дозволяють здійснювати спортивну діяльність футбольного арбітра.

Арбітри (**мінімум 2 особи**), асистенти арбітра (**мінімум 2 особи**) Прем'єр – ліги, які у поточному календарному році мали низький рейтинг якості арбітражу або суттєві зауваження з атестації, або порушення дисциплінарного характеру при проведенні матчів, можуть понижуватися у класі аж до групи Арбітрів відповідної регіональної федерації футболу РФФ та/або не залучатися до проведення матчів Всеукраїнських змагань з футболу.

При рівних рейтингових показниках якості арбітражу перевага надається:

- при переведенні до групи Арбітрів відповідної РФФ та виключення зі списку арбітрів Всеукраїнських змагань з футболу, арбітрам, які є молодші за віком.

При певних обставинах найкращі арбітри/асистенти Першої ліги згідно результатів атестації за списком доповнюють кількісний склад арбітрів Прем'єр - ліги загальна кількість яких повинна бути мінімум **20 осіб** або асистентів загальна кількість яких повинна бути мінімум **36 осіб**, перед початком весняної частини змагань.

До проведення арбітражу змагань Прем'єр - ліги не залучаються арбітри/асистенти арбітра, що проводили матчі Прем'єр - ліги протягом десяти років (незалежно від його віку) та/або мають серйозні зауваження, низькі рейтингові показники практичного арбітражу матчів Прем'єр - ліги.

7. Атестація арбітрів за підсумками року.

Атестацію проходять всі арбітри, що приймали участь в арбітражі Всеукраїнських змагань з футболу та провели не менше п'яти матчів у відповідній лізі.

Під атестацією слід розуміти загальний висновок КА, в якому враховуються наступні критерії:

- рейтинг якості арбітражу (складений на основі оцінок виставлених спостерігачами арбітражу і членами КА);
- результатів педагогічного тестування з фізичної та теоретичної підготовки;
- інформації викладеної в Рапортах спостерігачів арбітражу ФФУ;
- перспективи арбітра;
- строк проведення арбітражу матчів відповідної ліги;
- вікового цензу;
- результати щорічного медичного обстеження, що дозволяють здійснювати спортивну діяльність футбольного арбітра.
- дотримання загальноприйнятих правил поведінки, а також інші матеріали, що є в розпорядженні КА ФФУ.

Атестація арбітрів за підсумками року визначає, що арбітр відповідає вимогам, що встановлюються для проведення змагань відповідної ліги, а також надає оцінку його діяльності, в поточному календарному році.

КА ФФУ визначає, наскільки арбітр демонструє стабільність та має перспективу, чи доцільно його залучати до арбітражу в подальшому та в якій лізі, і приймає рішення щодо включення кандидата до списків арбітрів відповідної ліги.

При підвищенні арбітрів у класі КА ФФУ може враховувати кількісний склад представників однієї регіональної федерації футболу у відповідній лізі та враховує цей аспект при ротації.

Кількість арбітрів, які залучаються до проведення змагань професіональних команд визначається КА ФФУ (вона може мінятися, в залежності від потреб).

Після відповідного рішення КА ФФУ матеріали атестації надаються кожному КА РФФ.

Згідно рейтингових показників якості арбітражу за рік визначається десять кращих арбітрів Прем'єр - ліги (6 арбітрів та 4 асистента арбітра) згідно «Положення про визначення 10 кращих арбітрів України за рейтингом».

8. Вимоги цього положення набувають чинності з початку спортивного сезону 2011/2012рр. Зміни та доповнення вступають в дію з моменту прийняття.

9. Організація, контроль та розвиток арбітражу є виключною прерогативою ФФУ в особі Комітету арбітрів.